

Editorial

El sistema educatiu català: un model consolidat

Autor

Josep Santamaria
Direcció General de Política
Lingüística

La llengua catalana, que és el nostre instrument de treball i el principal eix vertebrador de la identitat del país, es troba, una vegada més, davant d'un seguit d'amenaques que no ens són desconegudes perquè es van reiterant en el temps. Cal comptar que tant la mateixa llengua com les persones que la utilitzen tindran la fortalesa necessària per a fer-hi front i reeixir en el repte, però és indubtable que hem d'encarar uns desafiaments de gran dificultat. Un d'aquests, que cada vegada es dibuixa amb perfils més marcats, és la transformació del context normatiu en què s'han de desenvolupar els usos del català com a conseqüència de les darreres sentències dictades pel Tribunal Constitucional i pel Tribunal Suprem. El nostre sistema educatiu, en el qual la llengua hi té un paper essencial, s'ha vist sotraguejat per diverses resolucions judicials que en qüestionen la naturalesa i el funcionament. Caldrà seguir de ben a prop els propers pronunciaments de les corts de justícia per conjurar-ne els possibles impactes, però també haurem d'estar amatents a les disposicions que dicti el Govern de Catalunya per garantir la continuïtat del model i, en definitiva, la preservació de la llengua en tots els àmbits.

No és casual, doncs, que el número de *Llengua i Ús* que us presentem abordi aquesta temàtica. Així, a la secció Models, podeu trobar-hi un article de Pere Mayans i Mònica Pereña sobre el model d'ensenyament de la llengua en el sistema educatiu no universitari de Catalunya. El número també conté una ressenya d'Anna Torrijos sobre un treball d'Ignasi Vila a propòsit d'aquest mateix model. Ambdós textos reflecteixen la solidesa que el caracteritza i com s'encara a les noves perspectives.

La revista també proposa continguts d'altre tipus. A l'apartat Models, s'hi pot consultar un article de Montserrat Gimeno que descriu quines han estat les actuacions més destacades en l'àmbit de l'ensenyament de català als adults dutes a terme des de la Direcció General de Política Lingüística entre l'any 1981 i el 2000. Aquest article tindrà continuïtat en el proper número de la revista, en què s'abordaran els darrers deu anys. El segon dels articles d'aquesta secció, signat per Carme Bové, versa sobre l'orientació a l'acció de l'aprenentatge de català al Consorci per a la Normalització Lingüística.

Quant a les experiències, la primera que s'aborda és la del Convit, 2n Congrés de Serveis Lingüístics de Territoris de Parla Catalana, que va tenir lloc a Reus el març de 2011. S'hi fa un balanç que inclou les conclusions, moltes de les quals són factibles de ser aplicades en el nostre context professional. En el mateix apartat, l'article «L'acollida lingüística a les universitats: una nova perspectiva» documenta els canvis en els sistemes d'acolliment que estan duent a terme als serveis lingüístics universitaris en resposta als canvis experimentats a les universitats catalanes, on hi ha cada cop més estudiants no catalans.

L'experiència dels tallers de reforç oral destinats a conductors d'autobús de l'Empresa Municipal de Transports de Tarragona és una altra de les que es descriuen en aquest número 51, en què també es presenta un recull de les activitats de foment de l'ús de la llengua impulsades des de la

Confederació de Comerç de Catalunya en el marc de la campanya “Oberts al català”. Finalment s’explica el procés que va culminar en l’elaboració del *Vocabulari de criquet*.

En la secció Instruments, Joan Anton Rabella tracta de l’ús de l’article i dels descriptius geogràfics en la toponímia catalana, i Elena Heidepriem ens parla de la nova base de dades de premsa de la Direcció General de Política Lingüística, una eina que facilita la gestió d’un extensíssim corpus documental, que pot ser objecte de tota mena d’anàlisis i treballs.

En l’apartat Recerca, d’una banda, es descriu un projecte en què s’ha assajat la viabilitat de la metodologia sistèmica per dur a terme un estudi de prospecció de l’ús del català a Andorra i, d’altra banda, es presenta un estudi sobre les llegües que es parlen actualment a les Illes Balears.

Quant a les ressenyes, a banda de la que signa Anna Torrijos a propòsit d’un text d’Ignasi Vila, que ja hem esmentat, s’hi poden llegir les de la *Gramàtica pràctica del català*, el *Diccionari de neurociència*, *El català al carrer*, *L’occità. Gramàtica i diccionari bàsics. Occità referencial i aranès*, i la nova edició del *Diccionari d’onomatopeies i mots de creació expressiva*.

Han passat cinc anys des que *Llengua i Ús* es va digitalitzar i reestructurar profundament. En una època de canvis continus tant socials com tecnològics, el Consell Editorial es planteja d’actualitzar-ne i millorar-ne diversos aspectes a partir de l’any vinent. Per fer-ho, aquest número inclou la invitació a participar en una enquesta que recollirà el punt de vista dels lectors i farà més participatiu el procés de millora.

D’altra banda, incorporem a partir d’aquest número un enllaç al document que descriu com s’han de presentar els articles, a fi de promoure i facilitar el treball dels articulistes.

Finalment, és un bon moment per recordar que *Llengua i Ús* està incorporada des de fa uns anys al dipòsit digital RACO, Revistes Catalanes amb Accés Obert, que en garanteix la preservació, l’homologa a altres revistes tècniques, científiques i acadèmiques de prestigi i alhora ofereix eines de cerca i consulta complementàries de les que podeu trobar al nostre web.

